MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 250 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT: 27 — 28 EYLÜL 1964 — SAYI: 1323

Talim ve Terbiye Kurulu Kararları:

Karar s. 215 — Karar t. 2-9-1964

Konu: İstanbul, Yıldız Sağırlar Ortaokulu programı h.

İlköğretim Genel Müdürlüğünün 30 Kasım 1962 gün ve 45232 sayılı teklif yazısiyle Dairemize gönderilmiş olan İstanbul, Yıldız Sağırlar Ortaokuluna ait programın ve yönetmeliğin ekli örneğine göre kabulü hususunun Bakanlık makamının onamına sunulması kararlaştırıldı.

Uygundur.
Nuri KODAMANOĞLU
Müsteşar
Millî Eğitim Bakanı a.

YILDIZ, SAĞIRLAR ORTAOKULU YÖNETMELİĞİ

Madde 1 — Sağırlar Ortaokulu:

A — Ortaokul kısmı

B — Sanat kısmı olmak üzere iki bölümdür.

A — Ortaokul kısmı:

Sağırlar Okullarının ilk kısmından mezun olan çocuklardan: Temel olarak ortaokul öğrenimini gerektiren meslek ve teknik okullarına devam yeterliğine sahip olanlarla yetenek güç ve ilgileri lise, yüksek öğrenime devama uygun olanlar bu kısma sınavla alınırlar. Öğrenim süresi üç yıldır.

B — Sanat kısmı

Sağırlar Okullarının ilk kısmını bitiren çocuklardan ortaokul kısmını takip etmeğe yeterli olmayanlarla, ortaokula devamları hayatta pratik bir fayda sağlamıyacak olanlar sınavla bu kısma alınırlar. Öğrenim süresi üç yıldır.

Madde 2 — Dersler her iki kısımda da normal ortaokul programına göre (Müzik hariç) haftalık ders dağıtım cetvelinde gösterildiği gibi okutulur.

Madde 3 — Okulun özelliği gözönünde tutularak ve ayrı çalışma tekniği gerektirdiği için ayrıca haftada iki saat ses eğitimi — Artikülâsyon — ve iki saat te dudaktan anlama dersi okutulur. Bunlara ait müfredat eklidir.

Madde 4 — Ortaokul kısmında normal ortaokul öğrenimi verilir. Bu kısımdan mezun olanlara verilen diploma, Devlet Ortaokul diplomalarının sağladığı bütün hakları sağlar.

Madde 5 — Sanat kısmında dokumacılık, halıcılık, biçki-dikiş, nakış, terzilik, ciltçilik, mürettiplik, klişecilik, baskıcılık, ütü ve kolacılık, yağlı boya, sepet örgü işleri, sun'i çiçekçilik, bahçe ve çiçekçiliği, aşçılık, ayakkabıcılık, seramik işleri gibi sanatlarla zamanın gerektirdiği sanatlardan ikisi öğrencinin yetenek ve ilgisine göre bir esas, bir de yardımcı sanat olmak üzere öğretilir.

Madde 6 — Esas sanat çalışması haftada onsekiz saat, yardımcı sanat çalışmaları dört saattır.

Madde 7 — Esas ve yardımcı sanatlar okul idaresinin teklifi, Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile tespit edilir. Bu sanatların seçiminde piyasanın ihtiyacı, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri gözönünde tutulur.

Sanat öğretimi okul içinde açılan atelyelerde yapılabileceği gibi, çevredeki iş yerlerinde de yapılabilir.

Madde 8 — Sanat kısmını bitirenlere okuduğu kültür derslerini; esas ve yardımcı sanatlarını gösteren bir diploma verilir. Bu diploma sahibine ortaokulu temel almış okullara girme hakkını sağlamaz. Ancak, özel ve resmi işlere girerken haklarında ortaokul mezunu gibi işlem yapılır.

Madde 9 — Ortaokul kısmında başarı sağlıyamıyacaklarına kanaat getirilenlerle, bu kısımdan sanat kısmına ayrılmak istiyen öğrencilerden, durumları öğretmenler kurulunca da uygun görülenler bir esas, bir de yardımcı sanattan olmak üzere sınav geçirerek, sanat bölümünün durumuna uygun sınıfına geçirilirler.

Madde 10 — Sanat kısmında okuyan bir öğrenci ortaokul kısmına geçmek ister ve isteği öğretmenler kurulunca da uygun görülürse, okumadığı derslerden sınav geçirerek, başarı göstermek şartı ile orta kısmına geçirilir.

Madde 11 — Mevsim durumunu gözönüne alarak, vakit cetvelini günde sekiz ders saatı olmak üzere okul müdürü hazırlar. Cumartesi günleri dört saat ders yapılır.

Madde 12 — Bu hususların dışında öğretmen ve öğrencilerle ilgili konularda, ortaokul yönetmeliği ile sanat okulları yönetmeliği hükümleri uygulanır.

SAĞIRLAR ORTAOKULU KISMI HAFTALIK DERS DAĞITIM CETVELİ

Dersin adı	*1. Sınıf*	*2. Sınıf*	*3. Sınıf*
Türkçe	8	8	8
Ses eğitimi - Arikülâsyon	2	2	2
Dudaktan anlama	2	2	2
Tarih	3	3	3
Coğrafya	3	3	3
Yurttaşlık Bilgisi	3	3	3
Matematik	5	4	4
Fizik	—	4	3
Kimya	—	—	3
Tabiat Bilgisi	3	3	3
İşbilgisi			
Ticaret	1	1	1
Tarım	1	1	1
El işleri (erkek)	4	2	2
Ev işleri (Kız) (Biçki, dikiş, ev idaresi çocuk bakımı)			
Yabancı dil	4	3	3
Beden Eğitimi	2	2	1
Resim	2	2	1
Din Bilgisi	1	1	1
TOPLAM:	44	44	44

SANAT KISMI HAFTALIK DERS DAĞITIM CETVELİ

Dersin adı	*1. Sınıf*	*2. Sınıf*	*3. Sınıf*
Türkçe	8	8	8
Ses Eğitimi (Artikülâsyon)	2	2	2
Dudaktan anlama	2	2	2
Tarih	3	3	3
Coğrafa	3	3	3
Yurttaşlık Bilgisi	3	3	3
Din Bilgisi	1	1	1
Esas sanat	18	18	18
Yardımcı sanat	4	4	4
TOPLAM:	44	44	44

EK

SES EĞİTİMİ (ARTİKÜLÂSYON)

Ortaokula gelen sağır çocuklar ses eğitimi ve artikülâsyon hususunda gereği kadar gelişmiş ve her çocuk kendi kabiliyeti seviyesinde konuşma öğrenmiş olacaktır. Ancak gelişim çağları gereği, (fizyolojik sebeplerle) ses bozuklukları gösterecektir. İlk gençlik çağının tabiî sonucu olan bu durum dolayısiyle ortaokulda ses eğitimi — Artikülâsyon — çalışmalarına yer vermek gereklidir. Bu çalışmalarda dikkat edilecek esaslar:

a) Seslerin çıkışları:

(A) ağız iki parmak açık, dil ucu alt dişlere deyer durumda, dil biraz gergin ve düz durumları. Dil ortası hafifçe çukurdur. Bu vokali çıkartmak için çocuğun ağzını tam olarak açtırmalı, göğsü şişirtmeli ve ciğerlerinin havasını birdenbire boşalttırmalıdır. Burada öğretmen evvelâ nefesin dışarıya verileceğini, sonda bu nefesin bir titreşim meydana getireceğini çocuğa anlatmalıdır. Bunun için çıkan nefesin cilde teması ve dokunma duygusu yolu ile hançereleri titreşimin saptaması kâfidir. Bazan (A) yerine (H) gibi bir hışırtı çıkar. Bu durumda çocuk havayı birdenbire boşaltmalıdır. (A) yı (H) gibi telâffuz eden çocukların karın adalelerini gevşek bulundurmak için arka üstü yatırılarak ayaklarını kıvırma ve düzeltme çalışmaları tekrarlanmalıdır. Bazı çocuklarda ağızları ne kadar olursa olsun (A) yerine (E) sesi çıkarırlar. Bu olay çocukların dillerini gupbe gibi şişirmiş olmalarından ileri gelir. Bunu düzeltmek için çocuğun dilini bir şeyle bastırmak kâfidir. (A) sesini evvelâ önden telâffuz ettireceğiz, makaraya iplik sarar gibi. Yalnız burada sesin düz çıkması, alçalıp yüselmemesine dikkat edeceğiz. Burada sesin bozulmaması için çenenin normal gevşeklikte bulunması gereklidir. Çenelerini sıkanların çenelerini hareket ettirmek suretiyle istenilen gevşeklik sağlanır.

(E) bu vokal dil ucu alt dişlere dokunur, dil önü sert damağa kalkık vaziyette iken çıkar. Dilin yüksekliği (İ) den biraz daha azdır. (E) vokaller içinde (A-U) gibi kolay telâffuz edilen sesler arasındadır. Bu sesi çıkartmak için çocuğa (A) sesini çıkartmalıdır. Bundan sonra yavaş yavaş çenelerini biribirine yaklaştırmalıdır. Bu yaklaşma dişler arasında bir iki milimetre (yeni açılmış bir kalem ucu) kadar aralık kalıncaya dek devam etmelidir. Tabiî bu ortalama bir durumdur, herke sin çene ve diş durumuna göre değişir. Dil alt dişleri geçecek kadar düzeltilmelidir. Bu durumda normal bir (E) sesinin en çok karıştığı ses (İ) sesidir. Bu, çocuğun çenesini fazla sıkmasından ileri gelir. Düzeltmek için çeneyi hafif gevşetmek veya iki çene arasına kalem ucunu sokmak yeterlidir.

(İ) ağız ve dil adaleleri gergin, dil ucu alt dişlerin gerisinde, dil önü sert damağa yapıştırılmış, dudaklar yayvan, dişler kapalı durumdadır. (İ) vokalini çıkartmak için dişler biribirine temas etmiyecek şekilde çok yaklaştırılmalı ve çocuğa bir ıkınma vaziyeti verilmelidir. Bu vaziyette çocuk (İ) yerine (E) sesi çıkarıyorsa çene altına biraz basılması ve çocuğun elini kafamıza koyarak titreşimi tesbit etmesine çalışmalıdır. Bu çalışma istenilen sonucu vermezse o zaman çocuğa fessssss, fıssssss, hüiiiii gibi soluklu temrinlerle, (H) sesini sesli ve sessiz çıkartmak suretiyle (İ) ye geçmeliyiz. Başka bir durum da (H) harfi bulunan kelimeleri telâffuz ettirmek suretiyle çalışmalar yapmaktır. (Fatih) gibi.

Çoğu zaman dişlerin fazla sıkılmasında (Z), (Ş) gibi sesler meydana gelir. Buna mani olmak için yeni açılmış bir kurşun kaleminin ucunu çocuğun dişleri arasına sokmak gereklidir. Bazen çocuklar (İ) sesinin titreşimini burundan çıkarırlar. Bu halde burun sıkma veya başını enseden itibaren geri yatırmak suretiyle düzeltilebilir. Diğer bir çalışma şekli de (Ü) telâffuz ettirilirken dudakları gergin bir duruma getirmektir. (A) dan (İ) ye kadar olan durumda dilin yan taraflarında bir değişiklik olmaz. Yalnız değişme orta kısımda ve dudaklarda olur. Bu durum çocuklara kavratılmalıdır.

(Ü) vokalinde dil durumu (İ) de olduğu gibi dudaklar (U) vokalinin çıkarılması için (İ) telâffuz ettirilir, (Ü) daki durum meydana getirilirse (Ü) sesi çıkmış olur. Yani (İ) sesi çıkarılırken parmaklarımız vasıtasiyle dudaklarımıza yuvarlak ve öne uzanmış bir durum verilir. (Ü) sesi telâffuz ettirilirken çıkan soğuk ve şiddetli nefes çocuklara hissettirilmelidir.

(O) vokali dil ucu alt dişlere dokunur durumda, dil gergin, yumuşak damağa doğru kalkık haldedir. Ağız açık, dudaklar yuvarlaktır. (O) sesi kolay telâffuz edilen sesler arasındadır. (A) sesi çıkarılırken dudaklara düzgün bir daire yuvarlaklığı verilirse (O) sesi kendiliğinden çıkar. (O) ile çok karışan ses (U) dur. Sebebi (O) telâffuz edilirken alt çenenin yukarıya kalkması yani çenelerin biribirine yaklaşması (U) sesinin çıkmasına sebep olur. Buna mani olmak için alt çeneyi biraz aşağıya itmek gereklidir.

(U) vokali dil ucu alt dişlerin gerisinde, dil gerisi yumuşak damağa doğru uzanmış durumda çıkar. (U) sesini çıkartmak için (A) sesini telâffuz ettirirken dudakların yuvarlak hale getirilip biraz ileri doğru uzatıp ve çeneleri birbirine yaklaştırırsak (U) sesi kendiliğinden çıkar. Bundan başka (O) sesi telâffuz ettirilirken elimiz yardımiyle dudakları biraz büzer, ileri doğru uzatır ve alt çeneyi baş parmağımızla biraz daha yukarı doğru itersek (U) sesi meydana gelir. Nefes (Ö) sesinden daha soğuktur. Bu da çocuklara hissettirilmelidir. Bir de (F) telâffuz ettirilirken parmaklarımızla dudaklarımızı toparlarsak (U) sesi kendiliğinden çıkar.

(I) vokalinde dil ucu geriye çekik, dil adaleleri gergin, dil gerisi yumuşak damağa doğru kalkık —U sesinde olduğu gibi — dudaklar kenarlara doğru çekik durumdadır.

(Ö) vokalinde dil durumu (E) deki gibidir. Dudaklar (O) daki gibi yuvarlak ve biraz daha öne uzanmış durumdadır. (E) sesinden (Ö) sesine geçmek için dil hiçbir durum değişikliği yapmaz. (Dudaklar elimiz yardımı ile getirilirse (E) den (Ö) sesine geçilmiş olur. (O) dan (Ö) ye geçmek için (O) sesi çıkarılırken elimiz yardımı ile dudakları biraz gerersek veya çeneyi ve dili biraz itersek (Ö) sesi meydana gelir.

K O N S O N L A R

Konsonların telâffuzunda önce çocukların ferden en kolay çıkarabildikleri seslerden başlanılmalıdır. Genel kural olarak çocuklar tarafından kolaylıkla telâffuz edilen konsonlar çıkış yerine göre en önde olanlardır. Bunlar (B), (P), (M), (N) sessizleridir. Bu sessizlerden başlamak istenmesinin sebebi çocukların ağızlarındaki hareketlerin görülmesi ve kaslardaki titreşimlerinin dokunarak hissedilmesi kolaylığıdır. Bazı uzmanlar bu çalışmalara (S), (T), (P), (F) nin öğrenilmesi ve telâffuzu kolay olan nefesli seslerden başlanmasını, bazıları da yukarıdaki sıraya uyarak (F, V, D, P, B) seslerinden hareket edilmesini tavsiye etmektedirler. En uygun yol birinci yol olmakla beraber, öğretmenler öğrencilerinin durumuna göre daha kolay gelen yoldan çalışmaya başlamakta sebestirler.

(N) Burun sesidir. Dilin ucu ile tam engellenen bir konsondur. Dilin sivri ucu (T-D) seslerinde olduğu gibi hafifçe üst diş etlerine bastırılır, dilin yanları üst azı dişlere ve damağın kenarı ile temas ettirilir. Dilin bu durumu sesin ağız yolundan dışarı çıkmasına mani olur ve burun yolundan çıkmasını sağlar. (N) sesinin telâffuzunda çok defa (T, D) sessizleri ile karışmalar meydana gelir. Buna sebep bu sessizlerin teşekkül tarzı aynıdır. Buna mani olmak için (N) sesini telâffuz ederken burun titreşimlerinin çocuğa his ve tesbit ettirilmesi gereklidir. Ses genizden çıkmıyorsa çocukların başlarını öne doğru eğmek gereklidir.

(M) konsonu da burun sesidir. Dudaklarla tam engellenen bir sestir. İki dudak bir araya getirilerek nefes tamamiyle engellenir. Bu şekilde engellenen nefes yumuşak damak ve küçük dilin aşağıya çekilmesiyle açılan genizden geçerek burun yolu ile dışarıya çıkar. Aşağı yukarı (B, P) sessizlerinin genizdeki karşılığı gibidir. Bazı çocuklar sessizleri genizden veremezler, bu durumda çocukların başlarını öne eğmek sessizlerin genizden çıkmasını sağlar. (M) sessizini çıkartmak için evvelâ çocuklara "Hımmmmm" titreşimini tesbit ettirdikten sonra dudaklar birbirinden ayrılınca "MA" sesi kendiliğinden çıkar. Bu sesin ağızdaki teşekkül tarzı (B-T) ye uyduğu için çok defa bu sesler karışır. Buna mani olmak için burundaki titreşimi çocuklara his ve tesbit ettirmek gereklidir.

(B) bu da dudaklarla tam engellenen bir hançere sesidir. (P) sesinde olduğu gibi, dudaklar kapalı fakat bunda basınç daha azdır. (B) sesinin telâffuzunda (P) sesinden faydalanırız. (P) sesi telâffuz edilirken çocuğun hançeresi üzerine biraz temas yaparak ve hançerede bir titreşim meydana getirerek (B) sesi çıkarılır. Çok defa bu ses (M) sesi ile karıştırılır. Bunu ön-

lemek için çocuğun burnunu sıkmak ve titreşimin hançereden geldiğini hissettirmek gereklidir.

(P) dudakların tam engellenmesiyle çıkan bir nefes sesidir. Dudakların birdenbire birbirinden ayrılması ile nefesin patlamasından meydana gelen bir sestir. Bunda ses telleri titreşim yapmaz. (P) sesini çıkartmak için önce dudaklar kapatılır ve sonra birdenbire açılır. Çocuklar bunda başarı gösteremezler. O zaman önlerine küçük kâğıt parçaları veya tebeşir tozu konur. Puuuuu şeklinde üflenir. Bazen (P) sesi ile (B) sesi ağızdaki teşekkül tarzları aynı olduğu için birbirine karıştırılır. Bunları ayırt etmek için evvelâ hançeredeki titreşim tesbit ettirilir. (P) nefes sesi olduğu için hançerede titreşim yapmaz. Diğer bir çalışma şekli de elimize bir kâğıt şerit alırız (B) dediğimiz zaman kâğıt şerit hareket etmez. (P) dediğimiz zaman ise hareket eder. Buna benzer daha birçok çalışmalar yapılır.

(S) nefes sesidir. Dilin ucuyla yandan engellenir. Dil ucu alt dişlerin gerisine temas eder. Dil palası diş etlerine dokunmak suretiyle havanın geçmemesi için ortada küçük bir menfez bulunur. Ses dilin ortasında kalan bir ince delikten geçerek çıkar. Dişler birbirine değmiyecek kadar yaklaşmış, dudaklar biribrinden ayrılmış durumdadır. (S) sesini çıkartmak için önce nefes çalışmaları yaptırılır. Nefes verilirken çıkan soğuk nefes çocuğun eline temas ettirilir. Sııı gibi. Bu çalışmalar anında dişler birbirine iyice yaklaştırılır. Yalnız bu yaklaşma çok fazla yapılırsa ıslık gibi bir ses çıkar. Bunu önlemek için çocuğun dişleri arasına karton konur, ve biraz sonra karton çekilir, kalan açıklığın muhafazası çocuklardan istenir. Bu sesi meydana getirmek için dilin alt çeneye iyice yatması gereklidir. Yalnız çalışmaların başında evvelâ çocuklara dilleri dışarıda olmak suretiyle (S) sesi çıkartma çalışması yaptarmak faydalı olur. Dillerini içeriye, dişlerinin arkasına çekmesini çocuklara söyleriz, başka bir çalışma şekli de (F) sesi çıkarırken alt dudağı biraz aşağıya çekerek (S) sesi kendiliğinden çıkar.

(Ş) nefes sesidir. Dilin üstü ile yandan engellenir. Dil ucu ve dil palası diş etlerinin geri kısmına ve sert damağın ön kısmına kadar uzatılır. Dilin bu şekilde meydana getirdiği boşluk (Z, S) den daha geniştir. Dudaklarda (Z, S) ye göre biraz daha öne doğru çıkıntı yapmış durumdadır. Nefes ağızdan (S) ye göre daha genişçe bir menfezden çıkar. (Ş) sesini çıkartmak için yukarıda tarif edildiği gibi konuşma organlarına şekil verilir. (Ş) çıkartmak için önce çocuklara (S) sesi çıkartılır. Bu ses telâffuz edilirken parmaklarımızla dudaklarımızı üst dudağa toplarsak ve dilin ucunu biraz aşağıya kaydırırsak (Ş) sesi meydana gelir.

(T) nefes sesidir. Dilin ucu ile tam engellenir. Dil ucu üst dişlere, azıcık da diş etlerine doğru temas ettirilir. Kenarları ise azı dişlerine değerse nefes ağızın boşluğu içinde hissedilir. Bu şekilde hissedilen nefes sonra da dilin birdenbire aşağıya doğru ekilmesiyle patlama halinde dışarı çıkar. Ses telleri titreşim yapmaz. (T) sesi çıkarmak için konuşma organlarına yukarıda tarif edilen şekil verilir ve ondan sonra çocukların dilleri üzerine ufak bir kâğıt parçası konarak tükürmeleri istenir. Bu suretle (Tu) sesi çıkar. Bu ses çıkarken elimizle dudakları biraz yana gerersek (T) sesini çıkartmış oluruz.

(D) hançere sesidir. Dilin ucu ile tam engellenen bir sestir. Teşekkül tarzı (T) sesinin aynıdır. Yalnız ses telleri titreşir. Dilin sivri ucu üst diş etlerine temas eder. Ancak (T) deki gibi fazla basınç yapmaz. Dişler (T) deki gibi fazla sıkılmamalıdır. (D) sesini çıkartmak için (T) sesinden hareket ederiz. (T) telâffuz ettirilirken çocukların hançerelerine hafifçe bastırırsak (D) sesi meydana gelir. (T) ile (D) arasındaki farkı hançeredeki titreşimde ve ağızdan çıkan nefesin kâğıtla kontrolünde çocuklara kavrattırabiliriz.

(F) nefes sesidir. Dudaklarla merkezden engellenir. Üst dişler alt dudağa temas ettirilir. İki çene arasındaki mesafe gayet azdır. Bunun için nefes kuvvetli bir sürtünme ile çıkar. Ses daha ziyade dudağın iç tarafından çıkar. Yanaklar azı dişlerine yanaşır. Dil ucu alt kesici dişler arkasındadır. Ses telleri titremez. Nefes şiddetlidir. (F) sesini çıkartmak için çocuklara üflemelerini söyleriz. Üfleme yapılırken üst dişlerimizi alt dudağa temas ettirirsek (F) sesi çıkar. (S) sesinden de (F) sesine kolay geçilir.

(V) hançere sesidir. Dudaklarla merkezden engellenir. (V) sesinin teşekkül tarzı (F) sesininkinin aynıdır. Yalnız biri hançere sesi, öbürü de nefes sesidir. (V) sesinde hançerede titreşim vardır. (V) sesini çıkartmak için (F) sesinden hareket ederiz. (F) sesi telâffuz edilirken alt dudağı büzerek sıkarsak (V) sesi çıkar. Başka bir çalışma şekli de (F) telâffuz edilirken hançere üzerine parmakla hafif tazyik yapılır.

(Ç) nefes sesidir. Yumuşak damakla tam engellenir. Çıkarılması güç seslerdendir. (V) ve (Ş) seslerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Dil (T) telâffuz edecek şekilde iken (T)nin telâffuzu tamamlanmadan ağzından (Ş) getirilecek şekilde çalışılırsa (Ç) çıkar. (Ç) sesini çıkartmak için (T) sesinden hareket ederiz. (T) sesi telâffuz edilirken parmağımızla dilin ucunu dişlerimizin arkasına hafifçe bastırırsak (Ç) sesi çıkar.

(C) hançere sesidir. Yumuşak damakla tam engellenir. Teşekkül tarzı (Ç) sesinin aynıdır. Yalnız hançerede titreşim meydana getirir. (C) sesini çıkartmak için (Ç) sesi telâffuz ettirilirken hançere üzerine parmağımızla hafifçe bastırırsak (C) sesi meydana gelir.

(K) nefes sesidir. Yumuşak damakla tam engellenir. Dil gerisi yumuşak damağa temas eder. Bu şekilde engellenen nefes dilin aşağı inmesiyle birdenbire patlıyarak dışarıya çıkar. (K) sesini çıkarmak için (T) sesinden hareket ederiz. (T) telâffuz ettirilirken dilin ucunu alt geriye doğru itersek (K) sesi meydana gelir.

(G) hançere sesidir. Yumuşak damakla tam engellenir. Teşekkül tarzı (K) nın aynıdır. Yalnız hançerede titreşim vardır. (G) sesini elde etmek için (D) sesi telâffuz edilirken dilin ucunu geri itersek (G) sesi çıkar. Başka bir çalışma şekli de (K) yı telâffuz ederken hançerenin üzerine parmağımızla biraz bastırırsak (G) sesi çıkar.

(Ğ) bu harfin üzerinde ayrıca çalışılmaz. Kendinden evvel gelen sesli harfi uzatmak suretiyle ve (G) nin teşekkül tarzında çalışırsak (Ğ) çıkmış olur. Yaaaaağmur gibi.

(R) hançere sesidir. Dilin ucu ile yandan engellenir. Dil ucu, diş etlerinin geri kısmına uzanır. Dil gerisi de yumuşak damağa doğru kalkar. Dil ucu üst diş etlerine arka arkaya birkaç defa temas etmek suretiyle titrek bir ses meydana gelir. (R) sesi daima önde ve yumuşak olmalıdır. Kelime sonuna geldiği zaman sesini hafif kaybeder. (R) sesini meydana getirmek için (Z) sesinden hareket etmek en kolay yoldur. (Z) sesi çıkarılırken dilin ucu biraz ileri itilir. Ve biraz sivrileştirilirse (R) sesi meydana gelir.

(Z) hançere sesidir. Dilin ucu ile yandan engellenir. (S) sesinin teşekkülünün aynıdır. (Z) sesini çıkartmak için (S) sesi çıkarılırken hançere üzerine parmağımızla biraz basarak titreşim meydana getirirsek (Z) sesi kendiliğinden çıkar.

(Y) hançere sesidir. Yarım vokaldir. Nefesin, dilin orta yanlarından geçmesi için dar bir geçit meydana getirir. Sonra dili hemen aşağıya indirirsek (Y) sesi çıkar. Hafif bir sestir. (Y) sesini çıkarmak için (R) sesinden hareket edebiliriz. (R) sesini titreşimsiz yaparsak (Y) sesi meydana gelir. Bunun için (R) çıkarılırken dilin ucunu üstten hafifçe basarsak (Y) meydana gelir.

(H) nefes sesidir. Kendinden sonra gelen volkallerin kalıbına giren bir sestir.) (H) sesini çıkartmak için vokaller telâffuz edilirken ses kesilir nefes devam ettirilirse kendiliğinden (H) sesi meydana gelir. Bundan başka (S) sesi telâffuz edilirken ağız açılırsa veya (A) vaziyetinde açık tutup nefes de birden verilirse (H) sesi çıkar.

(L) sesi La La La hecelerinin tekrarı ile geliştirilir. (L) hançere sesidir. Dilin ucuyla merkezden engellenir. Dilin üst ucu üst dişlere temas eder. Dil önü sert damağa doğru kalkar. Nefes dilin kenarlarından yanlara doğru çıkar. Ağzın vaziyeti bu sesten evvel veya sonra gelene bağlıdır.

(J) hançere sesidir. (Ş) nin titreşimlisi, sedalısıdır. Aralarında başka fark yoktur. Bu sesi çıkartmak için (Ş) sesi telâffuz edilirken hançere üzerine tazyik yaparsak (J) sesi meydana gelir. Alfabemizde mevcut sesli ve sessizlerin fonetiğine ve artikülâsyonuna yukarıda açıklandığı gibi çalışmalarla devam olunur. Bu çalışmalarda gözönünde tutulacak hususlar.

1 — Çok bağıran çocukların seslerine normal bir durum verilmek için çalışmalara muayyen bir zaman ara verilmeli ve fısıldar şekilde çalışmalar yapılmalıdır.

2 — Gıcırdıyarak konuşan bir çocuğun sesini berrak bir duruma getirmek için onu hafif bir sesle konuşturmak faydalıdır. (İki metreden duyulacak kadar.)

3 — Tiz sesli çocukların seslerini arzu edilen tona indirebilmek için sesin göğüs boşluğundan verilmesi gereklidir. Bunu çocuklara hissettirmek için öğrencinin bir eli kendi, diğer eli öğretmenin göğsüne konur ve ses istenilen tonda öğretmen ta-

rafından çıkarılır. Çocuk durumu parmak uçlariyle his ve tesbit eder. Diğer bir çalışma şekli de çocuk arkası üstü masaya yatırılır, enseden itibaren başı biraz arkaya kaydırılır ve hançeresi hareket ettirilmek suretiyle buradaki gerginliğin giderilmesine çalışılır.

4 — Sesleri çok az çıkan çocukların seslerini yükseltmek için yukarıdaki çalışmanın aksi yapılır. Ses çocuğa hançereden verilir. Çocuğun bir eli öğretmenin hançeresinde, diğer eli de kendi hançeresinde iken öğretmen, sesi istenilen ton ve yükseklikte çıkarır. Çocuk bunun titreşimlerini parmak uçlariyle his ve tesbit ederken aynı sesi, aynı ton ve titreşimde kendisi de çıkarmağa çalışır.

5 — Bazı çocuklar hep burundan konuşurlar. Bunu düzeltmek için ilk çalışma şekli ses çıkarırken çocuğun burnu sıkılır veya boynu arkaya doğru eğilir. Bundan başka kamışla bir bardakta su üflemeleri yaptırılır. Sabun köpüğünden üfliyerek balon yapma çalışmaları yaptırılır. Avurtları hava ile doldurulup şişirilerek o halde yürüme çalışmaları yaptırılır.

6 — Yuvarlak sesleri alçaltmak için dudaklar öne uzattırılır.

7 — Geniz seslerini hissettirmek için dudaklar kapalı olarak mırıldanma çalışmaları yaptırılır.

8 — Seslerin çıkışlarını kavratmada çıkış şemalarının çocuklara gösterilip kavratılmasında çok fayda vardır.

9 — Konson ve vokaller dil ve konuşma içinde mücerret olarak bulunmazlar. Bunun için ses eğitimi ve artikülâsyon çalışmaları hece, kelime, cümlelerin içinde de yapılmalı, şayet bir ponemin çıkarılmasında güçlükle karşılaşılırsa o zaman bu fonem kelime ve heceden ayrılarak artiküle edilmeli, sonra yerine konarak hece, kelime, cümle bütünü içinde konuşturulmalıdır.

Bu çalışmalarla sağır, en önemli bir yetersizliği olan konuşamamak durumundan kurtulur. Ve konuşur hale gelir. Bu amaca varabilmek için metodla ve sabırla yapılmış bir çalışmaya mutlak ihtiyaç vardır. Buna rağmen bazı aksaklıklar olacak ve bazı çocuklar istenilen açıklıkla konuşamıyacaklardır. Bu husus bilinmeli ve ümitsizliğe düşülmemelidir.

DUDAKTAN ANLAMA

Sağırın normal insanlarla anlaşabilmesi iyi bir dudaktan anlama yeteneğini kazanmasına bağlıdır. Bunda esas sağırın kelimelerin ses izlenimleri yerine dudak hareketi izlenimlerini kazanmasını temin etmektir. Bunun için:

a) Muntazam ve maksatlı dudaktan anlama çalışmaları yapılmalıdır.

b) Dudaktan anlama çalışmalarında hiçbir suretle sembol yerine geçen el işaretlerine yer verilmemelidir.

c) Dudaktan anlama çalışmalarında sağır çocuğa tıpkı normal çocuk gibi bakılmalı ve öğretmenin konuşması ne normalden süratli, ne de normalden yavaş olmadığı gibi, ses yükseklik ve hafifliği de tam normal konuşmadaki gibi olmalıdır.

ç) İyi bir dudaktan anlama sağlıyabilmek için; dudaktan anlamayı güçleştiren sebeplerin bilinmesinde fayda vardır. Bu sebepler şunlardır:

1 — Aynı dudak hareketli (Hemofen) kelimelerin mevcudiyeti — baba, mama — gibi.

2 — Hiçbir ağız ve dudağın tıpa tıp biribirinin aynı olmaması.

3 — Sağırın muhtemel göz ârızası.

Bu güçleştirici sebeplere rağmen yapılan çalışmalarla iyi bir dudaktan anlama yetenek ve alışkanlığı vermek mümkündür.

Dudaktan anlama çalışmalarına tesir eden unsurlar:

1 — Bedenî unsur,
2 — Zihnî unsur,
3 — Psikolojik unsur.

1 — Bedenî unsur gözlerdir. Gözlerin normal olması şarttır. Aksi halde iyi sonuç almamız mümkün değildir. Bunun için sağır çocuğun göz durumu iyi bilinmeli ve gerekli tedbirler ona göre alınmalıdır. Çalışma anında ışık çocuğun arkasından gelmelidir.

2 — Zihnî unsur bedenî unsurun eksikliklerini tamamlamak suretiyle dudaktan anlamıya yardım eder. Bu yardım şu kabiliyetlerle olur:

a) Zihnin terkip kabiliyeti,
b) Zihnin seziş kabiliyeti,
c) Zihnin çabukluğu,
ç) Zihnin uyanıklığı,
d) Zihnin dikkati ve teksif yeteneği.

a) Zihnin terkip kabiliyeti parçalardan bir bütün meydana getirmeyi ifade eder. Bu kabiliyeti geliştirmek için dudaktan anlama çalışmaları:

1 — Kelime ve cümleler halinde,
2 — Metinler halinde yapılmalıdır.

b) Zihnin seziş kabiliyeti gelecek cümleyi daha önceden tahmin etmek demektir. Bu amaçla:

1 — Çocuğun bildiği kelimelerden kurulu hikâyelerden,
2 — O hikâye ile ilgili sorulardan,
3 — İp ucu görevi yapacak kelimeler bulunan cümlelerden,
4 — Eş hareketli (hemofen) kelimeler bulunan cümlelerden,
5 — Konuşma dili (halk dili) şeklindeki çalışmalardan,
6 — Emir cümleleri ve oyunlardan,
7 — Dramatize-temsillerden,
8 — Serbest konuşmalardan,
9 — Öğretmen tarafından hazırlanmış plânlı ve amaçlı ünite çalışmalarından faydalanılmalıdır.

c) Zihnin çabukluğu, gözlerin dudak hareketlerini anlama yeteneğinden daha süratlidir. Gözler dudakların hareketlerinin hepsini göremezler. İşte bu yetersizliği zihnin çabukluğu yener. Bu, zihnin reaksiyon çabukluğu demektir. Bu kabiliyeti geliştirmek için:

1 — Öğrencinin çabuk cevap vermesi istenir,
2 — Tekrar şeklinde cevaplar vermesine müsaade edilmez,
3 — Öğretmen süratle konuşmak suretiyle çocuğun bu sürate uymasını isteyebilir,
4 — Öğretmen normal sürati altında asla konuşmamalıdır,
5 — Süratle hareket halinde cevaplar istenir. (Kapıyı açmak gibi).

ç) Zihnin uyanıklığı; zihnin harekete hazır bulunması demektir. Bu kabiliyeti geliştirmek için:

1 — Her zaman aynı metod ve çalışma tarzı kullanılmamalıdır,
2 — Bir çalışma tarzı yapılırken belli etmeden başka bir çalışma tarzına geçilmelidir. Meselâ dudaktan anlama defterlerinden çalışmalar yapılırken çocuklara hissettirmeden emir cümlelerine geçme gibi.
3 — Canlı ve hareketli bir dershane havası yaratılmalı, şaka ve mizaha yer verilebilmelidir,
4 — Kasten yanlışlar yaparak öğretmen, çocukların bunları farketmelerine zemin hazırlamalıdır,
5 — Aynı sorular verilip cevaplar istenir. (Cevaplar sözle veya hareketle olabilir.)
6 — Dudaktan anlama çalışmaları hep aynı yönden değil, değişik yönlerden olmalıdır. (Çocuklar öğretmeni cepheden sağ, sol yandan, yan geriden görmelidirler.)

d) Dikkati teksif yeteneği dudaktan okuyucunun konuya olan dikkat yeteneği demektir. Bu yeteneği geliştirmek için:

1 — Okul ve dershane içi çekici ve güzel hale getirilmelidir,
2 — Konular öğrenci seviyesinde olmalıdır,
3 — Dikkat dağılmıya başlayınca yeni bir ilgi merkezi bulunmalı veya yeni bir konuya geçilmelidir.

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar s. 405.1-226 Karar t. 10-9-1964

Konu: 1964 - 1965 öğrenim yılından itibaren faaliyete geçirilmek üzere, İmroz Adasında her sınıfı ile öğretime başlamak kaydiyle bir ortaokul açılması h.

Orta Öğretim Genel Müdürlüğünün 19-8-1964 tarihli ve 9319 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1964 - 1965 öğrenim yılından itibaren faaliyete geçirilmek üzere (her üç sınıfı ile öğretime başlamak kaydiyle) İmroz Adasında bir ortaokul açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyelerinin Orta Öğretim Genel Müdürlüğünce görülerek Özlük İşleri Genel Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Bakanlık Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
Dr. İbrahim ÖKTEM
Millî Eğitim Bakanı

T. C.
TİCARET BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTLANDIRMA GENEL MD.

Şube Remzi ve No: III 6/7694 10-8-1964

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA

Bilindiği gibi Tarım Satış Kooperatifleri iştigal konusuna giren maddeler iç istihlâkının artması, ihracaat yanında, eldeki sotokların eritilmesini ve bunların değerlendirilmesini sağlayacak diğer bir yoldur. Resmî Dairelere bağlı teşekkül ve müesseselerin bu maddeleri Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinden mübayaa etmeleri bu yönden büyük önem taşımaktadır.

Hernekadar 2490 sayılı kanun hükümleri muvacehesinde, eksiltmeye gidilmeden bunların doğrudan doğruya bu Birliklerden alınması mümkün değilse, de, Bakanlıklara bağlı kuruluş ve müesseselerin Kooperatif ve kantinleri için durum farklı olup bunların artırmaya gitmeden mübayaa yapmaları mümkün bulunmaktadır.

Bu itibarla, yapacakları kuru İncir, çekirdeksiz kuru Üzüm, Fındık Antep Fıstığı, Zeytinyağı ve Zeytin mübayaalarında Tarım Satış Kooperatifleri birliklerini tercih etmelerinin, Bakanlığımıza bağlı müessese ve kuruluşlar kantin ve kooperatiflerine tamimî müsaadelerine arzolunur.

Ticaret Bakanı

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.2-12455 25-8-1964

6806

Konu: «Kavşak» adlı derginin 1-10. sayısı h.

Zekeriye Aksu (Atatürk İlkokulu Öğretmeni P. K. 4 - Bartın) tarafından yayımlanan aşağıda adı, fiyatı ve sayısı belirtilen derginin öğretmenlere duyurulması uygun görülmüştür.

Adı:	*Fiyatı:*
Kavşak Sayı: 1-10	100 er krş.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.2/274-13180 7-9-1964

6807

Konu: "Ilgaz" adlı derginin 35. özel Nasreddin Hoca sayısı h.

İsmail Karaahmetoğlu (Atatürk Ortaokulu Müdürü, Ilgaz Dergisi sahibi ve sorumlu yönetmeni - Ilgaz - Çankırı) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı derginin Halk Okuma Odalarıyla orta dereceli okul öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Adı:	*Fiyatı:*
"Ilgaz" adlı derginin 35. özel Nasreddin Hoca sayısı	200 Krş.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-13182 7-9-1964

6808

Konu: "Çözümleriyle Kimya Problemleri" adlı eser h.

Ömer Bayın (Ayrınlıkevler, Baraj Caddesi No. 62, Aydınlıkevler — Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın müracaat kitabı olarak ilgililere tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Çözümleriyle Kimya Problemleri	10 lira

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 611.2-13192 7-9-1964

6809

Konu: Okul kitapları h.

18 Mayıs 1964 tarih ve 1304 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan Okul Ders Kitapları Listesinde isimleri bulunan kitapların müteakip yıllarda baskı ve tevzi işlerinin daha iyi bir şekilde yürütülebilmesi için 1964-1965 öğretim yılı içerisindeki satış miktarlarının Bakanlığımızca bilinmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Bu itibarla 1304 sayılı Tebliğler Dergisinde isimleri bulunan ders kitaplarından seçilen ve 1964 - 1965 öğretim yılı içinde öğrencilere aldırılan kitapların isimleri ile müelliflerinin ve satın alınan miktarlarının Bakanlığımıza bildirilmesi icap etmektedir.

İstenilen bu bilginin kısa zamanda eksiksiz bir şekilde Bakanlığımızda bulunmasını temin maksadiyle hazırlanan basılı cetveller bu tamimin yayınlandığı Tebliğler Dergisi ile birlikte okullara gönderilmiş bulunacaktır. Matbu cetvellerdeki haneler istenilen malûmata göre doldurulacak ve her kitap ayrı ayrı yazılacaktır. Buna bilhassa dikkat edilmesi lâzımdır.

Bu duruma göre:

1 — Orta dereceli okullar (Orta, Lise, Kız ve Erkek Sanat Enstitüleri, Ticaret Okulları, Yapı Enstitüleri, İlköğretmen Okulları, İmam-Hatip Okulları ile hususî azınlık ve yabancı okulları) bu cetvelleri okunaklı bir şekilde dolduracaklar ve en geç 15 Kasım 1964 tarihinde bulunacak şekilde doğruca (Millî Eğitim Bakanlığı Yayım Müdürlüğü, Gazi Eğitim Enstitüsü civarı - Ankara adresine gönderecekler dir.

2 — İlkokullar bu cetveli doldurduktan sonra bağlı bulundukları İlköğretim Müdürlüklerine vereceklerdir. İlköğretim Müdürlükleri bölgelerindeki okullardan alacakları bu listelerin icmalini yaparak kendilerinde bulunan cetvele toplu bir şekilde geçirecekler ve bu cetveli okullardan topladıkları cetvellerle birlikte Millî Eğitim Bakanlığı Yayım Müdürlüğü adresine postalıyacaklardır. Cetvellerin İlköğretim Müdürleri tarafından Bakanlığa postalanması okulların açılması tarihinden en geç bir buçuk ay sonra tamamlanmış olacaktır.

3—Gerek orta dereceli okul müdürleri, gerek İlköğretim müdürleri çeşitli sebeplerle cetvellerin postalanması gecikti̇ği takdirde durumu Millî Eğitim Müdürlüklerine bildirmekle beraber, ayrıca Bakanlığımız Yayım Müdürlüğüne de bildireceklerdir.

Millî Eğitim Müdürlükleri ilk ve orta dereceli okulların doldurarak gönderecekleri bu cetvellerle yakından ilgilenecekler ve bu işin istenilen şekilde ve zamanında tahakkukunu sağlıyacaklardır.

4 — Yalnız Bakanlığımızca yayınlanan İlkokul Alfabe, Okuma I, II, III, Türkçe IV, Okuma V, Yeni Okuma IV ve V, Din Dersleri, Dilbilgisi, I-II-III. yıl kitapları bu cetvellerde gösterilmiyecektir.

Gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.13195 7-9-1964

6810

Konu: "Okuma ve Hayat Bilgisi" adlı eser h.

Perihan Gürler ile Galip Gürler'in birlikte yazdıkları, aşağıda adı, fiyatı ve satış adresi yazılı kitabın, ilkokul 2. sınıfları okuma dersi için yardımcı ders kitabı olarak kabulü uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Okuma ve Hayat Bilgisi	200 Krş.

Satış adresi:

Köy ve Eğitim Yayınevi Şehit Teğmen Kalmaz Caddesi, Kudret Apt. Daire 18 Ankara

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.13198 7-9-1964

6811

Konu: "Halk İçin Alfabe" adlı eser h.

Fatma Güner tarafından hazırlanan, aşağıda adı, fiyatı ve satış adresi belirtilen kitabın, halk dershaneleri için yardımcı ders kitabı olarak kabulü uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Halk İçin Alfabe	250 Krş.

Satış adresi:

Öztürk Matbaası, Ebussuut Caddesi - İstanbul

imtihanları soruları ile cevap anahtarları eskiden olduğu gibi incelenmek üzere Bakanlığımız Talim ve Terbiye Dairesine gönderilecektir.

11 — Dört ders olarak bütünlemeye kalma haddi ara sınıflara mahsus olup son sınıfların sınıf geçme durumu eskiden olduğu gibi imtihan yönetmeliğinin 58. ve 73. maddelerine göre tesbit edilecektir.

12 — Farklı yabancı dil okunan bir okula naklen kayıt olan ve ilgili yönetmeliğin 1. maddesinin (B) fıkrası gereğince Eylül döneminde yabancı dilden imtihana girecek olan öğrencinin sınıf geçme durumunun tesbitinde bu ders bütünlemeye kalma haddine katılmıyacaktır.

13 — İmtihan yönetmeliğinde yapılan değişiklikler Akşam Liseleri için de aynen uygulanacaktır.

Nuri KODAMANOĞLU
Müsteşar
Milli Eğitim Bakanı y.

ORTA ÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6802

Karar s. 615-0/16652 Karar t. 27-8-1964

VALİLİKLERE

Bakanlığımızın 1964 yılı bütçesinin 23000 inci bölümünün 23821 inci maddesine konulan ödeneğin harcama yerlerini açıklıyan Maliye Bakanlığının Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ifadeli genel yazısının bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Okullarımıza bu bölüm ve maddeden yollanmış ve yollanacak olan ödeneklerin sarfında bu yazı esaslarına göre davranılması lâzımdır.

Bilgi edinilmesini ve gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Milli Eğitim Bakanı y.

T. C.
MALİYE BAKANLIĞI

Bütçe ve Mali Kontrol Genel Md.
Sayı: 111115-10937-45 Ankara: 31/78/1964
Özü: 23000 inci bölümden yapılacak harcamalar hk.

VALİLİĞİNE

Defterdarlık:

1964 Yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin Milli Eğitim Bakanlığı kısmının 23000 inci (makine, teçhizat ve taşıt alımları ve onarımları) bölümünün maddelerine mevzu ödeneklerden "R" formülü izahatı muvacehesinde yapılacak sarfiyat hakkında tereddüde düşüldüğü, anlaşıldığından durumun açıklanması uygun bulunmuştur.

1 — Konferans salonu, lâboratuvar, atelye, dersane, resimhane ve odalarının büro ihtiyacı dışında öğretimle ilgili her türlü cihaz, makine, âlet ve edevat, motor ve benzerleri, projeksiyon âlet ve tesisatı;

2 — Yeni inşa edilen binalarla eski veya kiralanan binalarda yeniden ihdas edilen revir, yatakhane, yemekhane ve dershanelerin karyola, yatak, masa, sandalye, sıra, etejer, tabure her çeşit alet muhafaza, örtü, dolap ve vitrinleri, yazı tahtası, öğretmen kürsüsü, soba gibi okulların teçhizinde kullanılan hizmet ve öğretimle ilgili malzemeler ile büro ihtiyacı dışında ve ders aracı mahiyetinde olmak üzere yazı, hesap ve teksir makinalarının alımı ve yaptırılması giderlerinin bahis mevzuu 23000 inci bölümün maddelerinden;

3 — Mevcut bina, revir, yatakhane, yemekhane ve dershanelerin 2 nci fıkrada anılan ihtiyaçlarının ise "R" formülü açıklamasına göre ilgisine binaen 15000 inci bölümün (Büro giderleri) malzeme alım ve giderleri) maddelerinden;

Karşılanması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesi, gereğinin buna göre ifası ve keyfiyetin iliniz ve bağlı ilcelerdeki ilgililere duyurulması rica olunur.

İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Karar s. 243/37709 Karar t. 7-9-1964

6803

Konu : Yatılı bölge ilkokulları teknik ve diğer hizmet personelinin özel idare bütçelerinden sağlanması

VALİLİKLERE

Ayrı bir ilkokul yapılamıyacak kadar küçük olan köylerle dağınık yerleşmiş köylerin çocuklarını okutmak üzere yatılı, gündüzlü ve pansiyonlu bölge okullarının illerde açılması 5-1-1964 gün ve 222 sayılı kanunun 6. ve 9. maddeleri gereğidir.

Anılan okullar aslında birer il hizmeti olan ilköğretim ödevini yerine getirecekleri için yukarıda sözü edilen kanunun 65. maddesi gereğince illerin malı olmaktadır.

İl'e ait bir eğitim hizmetini gören ve ilin malı olan bölge okullarına yatılı olanlarına ait yatılılık giderleri ile eğitim, öğretim ve yönetim kadro ve giderleri Devlet Bütçesinden illeri desteklemek amacı ile karşılanmaktadır.

Bütçe ve ona bağlı kadro cetvelleri olanakları içinde bu okullara ayrıca hizmet kadroları da gönderilmektedir. Ancak okulların hizmetleri Bakanlığımızca gönderilen kadrolarla karşılanamamakta olup bütçe yetersizliği yüzünden gelecek yıllarda bile yeter kadro gönderilemiyecektir. Buna göre bir il hizmeti olan bölge ilkokulları çalışmalarının aksatılmaksızın illerce yürütülebilmesi için İl Özel İdare bütçelerinden desteklenmelerine zorunluluk vardır.

İlköğretim ve köy eğitimi dâvamızın bölge okulları gibi çok önem taşıyan bir dalından Vali ve Milli Eğitim Müdürlerimizin yakın ilgi ve güçlü desteklerini esirgemiyeceklerine inanmaktayım.

Bölge okullarımızın bu yıl ödenek bakımından uğradığı sıkıntılara gelecek yıldan itibaren son verilmiş olacaktır. Ancak hizmetli kadrosu sıkıntısının devam etmemesi için özel idarelerimizce gerekli tedbirlerin alınması kaçınılmaz görülmektedir.

Konunun yakın ve kişisel ilginize muhtaç bulunduğuna bilgilerinizi ve bu konuda ilinizce ivedi olarak alacağınız tedbirlerin bildirilmesini rica ederim.

Dr. İbrahim ÖKTEM
Milli Eğitim Bakanı

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 002.13169 31-8-1964

6804

Konu: Et tüketimi h.

VALİLİKLERE

Resmî teşekküllerin et ihtiyaçlarını Et ve Balık Kurumundan temin etmelerinin gerektiği hakkında Ticaret Bakanlığından alınan 28-8-1964 tarih ve 8128 sayılı yazının bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Gereğince işlem yapılması hususunun ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Milli Eğitim Bakanı y.

T. C.
TİCARET BAKANLIĞI
Teşkilâtlandırma Genel Müdürlüğü
Ş. IV

Sayı: 8128 28-8-1964

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunun 13-8-1964 tarihli toplantısında, bütün resmî teşekküllerle bunlara bağlı müesseselerin et ihtiyaçlarını Et ve Balık Kurumundan temin etmelerinin uygun görüldüğü Başbakanlığın 14-8-1964 günlü ve Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi 151-32/3570 sayılı yazılariyle bildirilmiştir.

Bilginizi ve Bakanlığınıza bağlı kurum ve teşekküllere gerekli talimatın verilmesine müsaadelerini arz ve rica ederim.

Mazlum ATAMAN
Müsteşar
Ticaret Bakanı a.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 12344 24-8-1964

6805

Konu: İncir, Üzüm, Zeytinyağı, ve Zeytin tüketimi h.

VALİLİKLERE

Kuru İncir, çekirdeksiz kuru Üzüm, Fındık, Antep Fıstığı, Zeytin ve zeytinyağı tüketimi hakkında Ticaret Bakanlığından alınan 10/8/1964 tarih ve 6/7694 sayılı yazının bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve gereği gibi işlem yapılmasını rica ederim.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Milli Eğitim Bakanı y.

T. C.
TİCARET BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTLANDIRMA GENEL MD.

Şube Remzi ve No: III 6/7694 10-8-1964

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA

Bilindiği gibi Tarım Satış Kooperatifleri iştigal konusuna giren maddeler iç istihlâkının artması, ihracaat yanında, eldeki sotokların eritilmesini ve bunların değerlendirilmesini sağlayacak diğer bir yoldur. Resmî Dairelere bağlı teşekkül ve müesseselerin bu maddeleri Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinden mübayaa etmeleri bu yönden büyük önem taşımaktadır.

Hernekadar 2490 sayılı kanun hükümleri muvacehesinde, eksiltmeye gidilmeden bunların doğrudan doğruya bu Birliklerden alınması mümkün değilse, de, Bakanlıklara bağlı kuruluş ve müesseselerin Kooperatif ve kantinleri için durum farklı olup bunların artırmaya gitmeden mübayaa yapmaları mümkün bulunmaktadır.

Bu itibarla, yapacakları kuru İncir, çekirdeksiz kuru Üzüm, Fındık Antep Fıstığı, Zeytinyağı ve Zeytin mübayaalarında Tarım Satış Kooperatifleri birliklerini tercih etmelerinin, Bakanlığımıza bağlı müessese ve kuruluşlar kantin ve kooperatiflerine tamimî müsaadelerine arzolunur.

Ticaret Bakanı

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.2-12455 25-8-1964

6806

Konu: «Kavşak» adlı derginin 1-10. sayısı h.

Zekeriye Aksu (Atatürk İlkokulu Öğretmeni P. K. 4 - Bartın) tarafından yayımlanan aşağıda adı, fiyatı ve sayısı belirtilen derginin öğretmenlere duyurulması uygun görülmüştür.

Adı:	*Fiyatı:*
Kavşak Sayı: 1-10	100 er krş.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.2/274-13180 7-9-1964

6807

Konu: "Ilgaz" adlı derginin 35. özel Nasreddin Hoca sayısı h.

İsmail Karaahmetoğlu (Atatürk Ortaokulu Müdürü, Ilgaz Dergisi sahibi ve sorumlu yönetmeni - Ilgaz - Çankırı) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı derginin Halk Okuma Odalarıyla orta dereceli okul öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Adı:	*Fiyatı:*
"Ilgaz" adlı derginin 35. özel Nasreddin Hoca sayısı	200 Krş.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-13182 7-9-1964

6808

Konu: "Çözümleriyle Kimya Problemleri" adlı eser h.

Ömer Bayın (Ayrınlıkevler, Baraj Caddesi No. 62, Aydınlıkevler — Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın müracaat kitabı olarak ilgililere tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Çözümleriyle Kimya Problemleri	10 lira

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 611.2-13192 7-9-1964

6809

Konu: Okul kitapları h.

18 Mayıs 1964 tarih ve 1304 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan Okul Ders Kitapları Listesinde isimleri bulunan kitapların müteakip yıllarda baskı ve tevzi işlerinin daha iyi bir şekilde yürütülebilmesi için 1964-1965 öğretim yılı içerisindeki satış miktarlarının Bakanlığımızca bilinmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Bu itibarla 1304 sayılı Tebliğler Dergisinde isimleri bulunan ders kitaplarından seçilen ve 1964 - 1965 öğretim yılı içinde öğrencilere aldırılan kitapların isimleri ile müelliflerinin ve satın alınan miktarlarının Bakanlığımıza bildirilmesi icap etmektedir.

İstenilen bu bilginin kısa zamanda eksiksiz bir şekilde Bakanlığımızda bulunmasını temin maksadiyle hazırlanan basılı cetveller bu tamimin yayınlandığı Tebliğler Dergisi ile birlikte okullara gönderilmiş bulunacaktır. Matbu cetvellerdeki haneler istenilen malûmata göre doldurulacak ve her kitap ayrı ayrı yazılacaktır. Buna bilhassa dikkat edilmesi lâzımdır.

Bu duruma göre:

1 — Orta dereceli okullar (Orta, Lise, Kız ve Erkek Sanat Enstitüleri, Ticaret Okulları, Yapı Enstitüleri, İlköğretmen Okulları, İmam-Hatip Okulları ile hususî azınlık ve yabancı okulları) bu cetvelleri okunaklı bir şekilde dolduracaklar ve en geç 15 Kasım 1964 tarihinde bulunacak şekilde doğruca (Millî Eğitim Bakanlığı Yayım Müdürlüğü, Gazi Eğitim Enstitüsü civarı - Ankara adresine göndereceklerdir.

2 — İlkokullar bu cetveli doldurduktan sonra bağlı bulundukları İlköğretim Müdürlüklerine vereceklerdir. İlköğretim Müdürlükleri bölgelerindeki okullardan alacakları bu listelerin icmalini yaparak kendilerinde bulunan cetvele toplu bir şekilde geçirecekler ve bu cetveli okullardan topladıkları cetvellerle birlikte Millî Eğitim Bakanlığı Yayım Müdürlüğü adresine postalıyacaklardır. Cetvellerin İlköğretim Müdürleri tarafından Bakanlığa postalanması okulların açılması tarihinden en geç bir buçuk ay sonra tamamlanmış olacaktır.

3—Gerek orta dereceli okul müdürleri, gerek İlköğretim müdürleri çeşitli sebeplerle cetvellerin postalanması geciktiği takdirde durumu Millî Eğitim Müdürlüklerine bildirmekle beraber, ayrıca Bakanlığımız Yayım Müdürlüğüne de bildireceklerdir.

Millî Eğitim Müdürlükleri ilk ve orta dereceli okulların doldurarak gönderecekleri bu cetvellerle yakından ilgilenecekler ve bu işin istenilen şekilde ve zamanında tahakkukunu sağlıyacaklardır.

4 — Yalnız Bakanlığımızca yayınlanan İlkokul Alfabe, Okuma I, II, III, Türkçe IV, Okuma V, Yeni Okuma IV ve V, Din Dersleri, Dilbilgisi, I-II-III. yıl kitapları bu cetvellerde gösterilmiyecektir.

Gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.13195 7-9-1964

6810

Konu: "Okuma ve Hayat Bilgisi" adlı eser h.

Perihan Gürler ile Galip Gürler'in birlikte yazdıkları, aşağıda adı, fiyatı ve satış adresi yazılı kitabın, ilkokul 2. sınıfları okuma dersi için yardımcı ders kitabı olarak kabulü uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Okuma ve Hayat Bilgisi	200 Krş.

Satış adresi:

Köy ve Eğitim Yayınevi Şehit Teğmen Kalmaz Caddesi, Kudret Apt. Daire 18 Ankara

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.13198 7-9-1964

6811

Konu: "Halk İçin Alfabe" adlı eser h.

Fatma Güner tarafından hazırlanan, aşağıda adı, fiyatı ve satış adresi belirtilen kitabın, halk dershaneleri için yardımcı ders kitabı olarak kabulü uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Halk İçin Alfabe	250 Krş.

Satış adresi:

Öztürk Matbaası, Ebussuut Caddesi - İstanbul

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.13305 8-9-1964

6812

Konu: "(1, 2, 3) ve (4, 5) sınıfları için yıllık plân defteri" adlı eser h.

Mehmet Şükrü Kocaoluk (İlköğretim Müfettişi, Posta Kutusu: 12, Tarsus--İçel) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı eserlerin ilkokul öğretmenlerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
(1, 2, 3) ve (4, 5) sınıfları için yıllık plân defterleri	200 er Krş.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-13307 8-9-1964

6813

Konu: "Muzdarip Gençliğimiz" adlı eser h.

Aydın Konur (Suadiye, Camlı Sokak No. 7 — İstanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın lise ve dengi okullara tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Muzdarip Gençliğimiz	6 lira

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-13310 9-9-1964

6814

Konu: "Çanakkale Boğazı ve Savaşları" adlı eser h.

Şemsettin Canoğlu (İl Basımevi Karşısı No. 13 — Çanakkale) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın orta dereceli okullarla, bütün öğretmenlere, okuma odalarına, genel kitaplıklara ve okul kitaplıklarına tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Çanakkale Boğazı ve Savaşları	10 lira

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-13312 8-9-1964

6815

Konu: "En Büyük Türk" adlı eser h.

Ömer Lütfi Göksel (İlköğretim Müfettişi, Fatih İlkokulu — Eskişehir) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın öğrencilere tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
En Büyük Türk	250 Krş

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-13317 8-9-1964

6816

Konu: "Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi" adlı eser h.

Türkiye Yayınevi (Ankara Caddesi No. 34-38 İstanbul tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın öğretmenlere ve öğretmen okulu öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi	25 lira

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660/1497-13319 8-9-1964

6817

Konu: "Sosyal Sonuçları Bakımından Terbiye" adlı eser h.

Ali Kalkanlı (Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi Ticaret Servisi — Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın meslekdaşlara duyurulması uygun görülmüştür.

Mehmet ARSLANTÜRK
Müsteşar Muavini
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Sosyal Sonuçları Bakımından Terbiye	5 lira

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 5-10-1964 tarihinde basılmıştır.)

ANKARA — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ